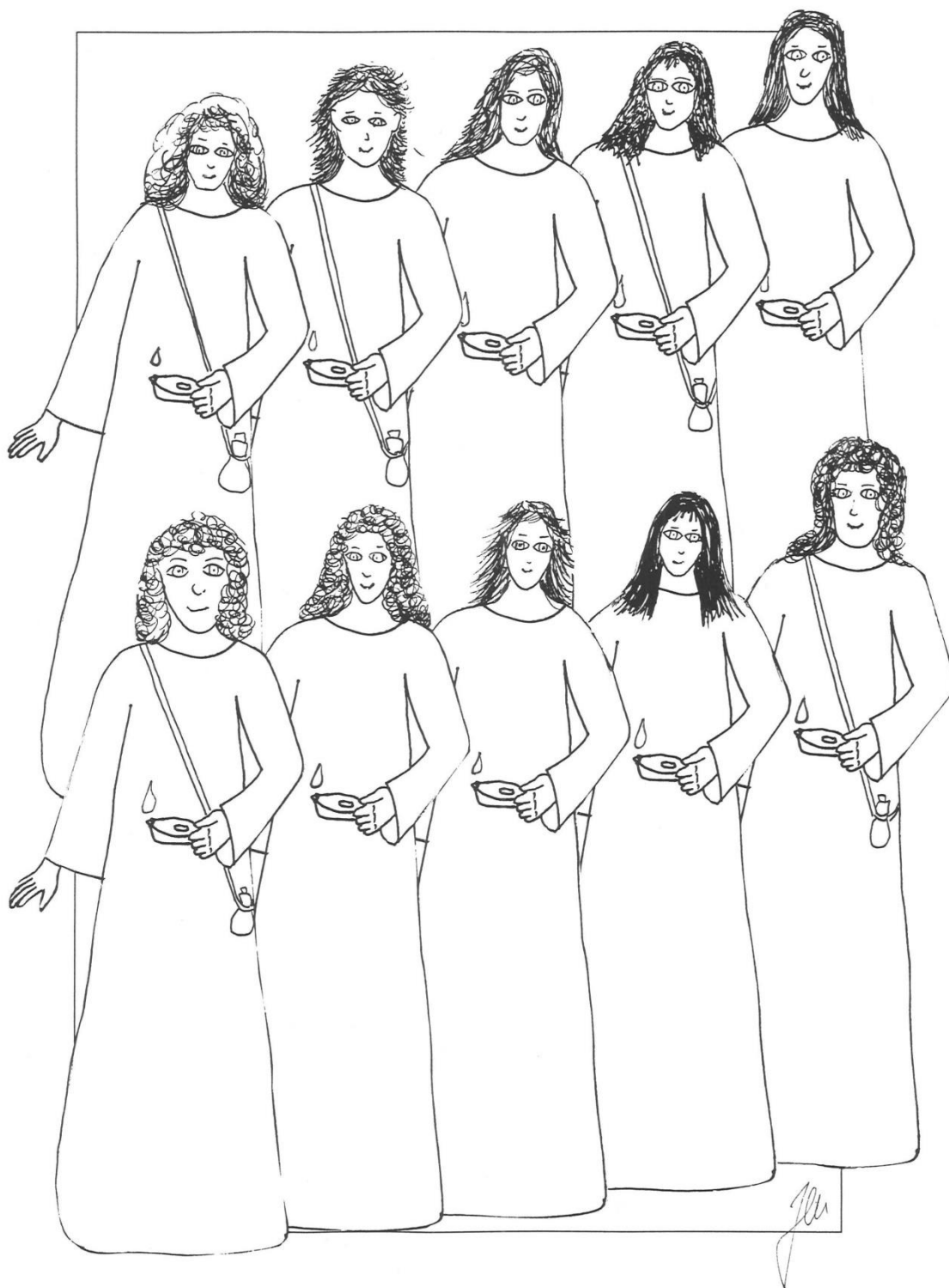

**Nebeské království je podobné deseti pannám,
které vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi.**

**Nebeské království je podobné deseti pannám,
které vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi.**

32. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 25,1-13)

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: „Nebeské království je podobné deseti pannám, které vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi. Pět z nich bylo pošetilých a pět prozíravých. Pošetilé vzaly sice lampy, ale nevzaly s sebou olej, prozíravé si však vzaly s lampami také do nádobek olej. Když ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podřimovat a usnuly. Uprostřed noci se strhl křik: ‘Ženich je tady! Jděte mu naproti!’ Tu všechny ty panny vstaly a začaly si upravovat lampy. Pošetilé prosily prozíravé: ‘Dejte nám trochu oleje, lampy nám dohasínají.’ Ale prozíravé odpověděly: ‘Nemůžeme, nestačilo by pak ani nám, ani vám, dojděte si raději k prodávacům a kupte si.’ Jakmile však odešly nakoupit, přišel ženich a ty připravené vešly s ním na svatbu a dveře se zavřely. Později přišly i ostatní panny a volaly: ‘Pane, pane, otevři nám!’ On však odpověděl: ‘Amen, amen, pravím vám: Neznám vás.’ Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu.”

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: „Nebeské království je podobné deseti pannám, které vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi.”
K překladu úvodního verše je třeba přičinit několik poznámek:

1. Klasický chybný liturgický překlad „nebeské království je podobné“ se má nahradit správným a smysluplným „s nebeským královstvím je to tak, jako když...“ Nebeské království totiž pošetilým a moudrým pannám podobné není!
2. Vynecháno je příslovce „tehdy“, které je v tomto případě důležité, protože zdůrazňuje, že se nehovoří o uskutečnění Božího království „tady a teď“ (na rozdíl od podobenství o království v kap. 13), ale teprve „v onen den“, při příchodu Ženicha.
3. Podobenství má „apokalyptický obsah“, mluví tedy o konečném Kristově příchodu, pojednává o budoucích, ne přítomných událostech, a proto je (logicky) v řeckém originále sloveso v budoucím čase: „s nebeským královstvím to bude tak, jako když...“
4. Další problematické slovo je „panny“ – liturgický překlad sice věrně odráží původní text, ale může být zavádějící. Toto slovo (a motiv svatby) by nás mohlo zavést na scestí, že jde o ty panny, které se připravují na svatbu se ženichem. Ve skutečnosti se nejedná o nevěsty, ale o družičky, které tvořily jakýsi doprovod při svatbě. Ony tedy nejsou

nevěstami. Lepší překlad celého verše by tedy zněl takto: Tehdy to s nebeským královstvím bude tak, jako když deset družiček vzalo...

Celé podobenství je tedy názornou ukázkou, jak se „v onen den“ uskuteční (naplní) Boží království.

Pět z nich bylo pošetilých a pět prozíravých. Velmi důležité je označení družiček: jedny byly pošetilé, druhé prozíravé. Pošetlost je zde v kontrastu k „prozíravosti“, a proto se má chápat jako "neprozíravost".

Pošetilé vzaly sice lampy, ale nevzaly s sebou olej, prozíravé si však vzaly s lampami také do nádobek olej. Příkladné družičky byly prozíravé v tom, že vzaly do nádobek olej, který se měl doplnit do lamp. To je velmi podstatný detail, protože jinak se chování družiček „pošetilých“ v ničem neliší od těch „prozíravých“ – jedny i druhé připravily všechny potřebné „rekvizity“ (lampy, předpokládá se, že hořící, tedy s olejem), jedny i druhé pak usnuly, jedny i druhé chtěly jít vstříc ženichovi.

Co je tím olejem? V dějinách můžeme nacházet velmi různé interpretace: dobročinné skutky, láska, Duch svatý, milost, víra, věrnost v povolání, osobní vztah s Pánem. Jenže prvek oleje nemáme alegorizovat („vyložit duchovně“)! Olej jako takový nemá žádný zvláštní „hlubší“ význam – je třeba jej chápat v kontextu celého příběhu. A to znamená, že prozíravé si vzaly do nádobek i olej, který mohly doplňovat do lamp, aby tak byly stále připraveny, až do té chvíle, kdy měl přijít ženich! Tyto družičky byly prozíravé, myslely na „nejistou“ budoucnost, že ženich přijde „v neznámou hodinu“, a proto si vzaly olej, aby mohly být neustále připraveny. Neprozíravé měly olej jen do určité chvíle, ale neměly jej až do chvíle setkání se ženichem. Tyto pošetilé družičky nepomyslely na to, že ženich nepřijde hned, ale v neznámý den.

Když ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podřimovat a usnuly. Další podstatný element podobenství je zpoždění ženicha, což nebylo při skutečných svatbách na Východě nic neobvyklého. Všechny družičky usnuly – tím se podtrhuje, že ženich dlouho otálel. Navíc se tím naznačuje, že družičky nevěděly, kdy má vlastně ženich přijít, jinak by zřejmě zůstaly vzhůru. „Usnutí“ není pranýřováno, jak ukazuje pokračování podobenství, nemá se proto „alegorizovat“ jako nedostatek bdělosti. Tou „bdělostí“ (správně chápanou!) máme totiž rozumět něco jiného, a sice připravenost prozíravých družiček.

Uprostřed noci se strhl křik: 'Ženich je tady! Jděte mu naproti!' Tu všechny ty panny vstaly a začaly si upravovat lampy. Uprostřed noci znamená, že už uplynulo několik hodin, dost času na to, aby se spotřeboval skoro všechn olej v lampách. Najednou se ozve křik, že ženich přichází (tento detail slouží

k zabarvení příběhu). Družičky procitly a začaly upravovat lampy, čili očišťovat je a přidávat do nich olej, aby jasně hořely.

Pošetilé prosily prozíravé: „Dejte nám trochu oleje, lampy nám dohasínají.“ Ale prozíravé odpověděly: „Nemůžeme, nestačilo by pak ani nám, ani vám, dojděte si raději k prodávacům a kupte si.“ Neprozíravé družičky však vidí, že jejich lampy dohasínají. Z toho můžeme jasně vyrozumět, že jejich lampy byly připravené jen zpočátku, ale ne až do rozhodujícího okamžiku. Neprozíravě si nevzaly tolik oleje, kolik bylo třeba na to, aby měly „až do konce“ hořící lampy.

Pošetilé družičky prosí o pomoc ty prozíravé, setkávají se však s odmítnutím. Co z toho vyvodit? Připravenost (či nepřipravenost) nemůže nikdo „doplnit“ za mě. Každý se má připravit za sebe. Tou připraveností můžeme rozumět disponování se, otevřenost vůči setkání se ženichem.

Jakmile však odešly nakoupit, přišel ženich a ty připravené vešly s ním na svatbu a dveře se zavřely. Nedisponované družičky nemohly vejít na svatbu – dveře se zavřely. Družička bez hořící lampy nemá na svatbě co dělat! A teď je už pozdě „chtít něco udělat“, protože čas přípravy skončil. Pošetilé družičky neobstály, nebyly na výši svého úkolu: v rozhodujícím okamžiku, když ženich konečně přišel, nebyly připravené. Dveře zavřené vyjadřují neodvolatelné rozdělení „prozíravých od pošetilých“.

Později přišly i ostatní panny a volaly: „Pane, pane, otevři nám!“ On však odpověděl: „Amen, amen, pravím vám: Neznám vás.“ Marné a prázdné je volání: „Pane, Pane“. Svým nedbalým počinem neprozíravé družičky totiž ukázaly, že jim nešlo tolik o to, aby nezklamaly ženicha. Jejich slova neodpovídají jejich vnitřnímu postoji. Proto zní tvrdá, ale pravdivá reakce ženicha: „Neznám vás“. „Znát“ v biblické řeči znamená mít s někým společenství. Výrok „neznám vás“ je tedy totéž co „nemáte se mnou společenství, nepatříte ke mně“, protože jste o mě nedbaly, jinak byste jednaly prozíravě a připravily se tak, abyste mohly vejít na svatbu.

Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu. Vysvětlení podobenství je podané větou „proto bděte, protože neznáte dne ani hodiny“. Bdělost máme chápat jako aktivní připravenost vejít na svatbu. Připravenost nejen chvilková, dočasná, ale trvalá, proto je v originále sloveso „bděte“ nedokonavé (tj. bděte stále), proto se říká „vždyť neznáte dne ani hodiny“, proto se mluví o prozíravosti, která vede k stálé připravenosti. Stručně řečeno: v tomto podobenství jde o stálou připravenost, až do konce, až do chvíle setkání se Ženichem.

SHRNUTÍ

V Matoušových eschatologických čteních se jako „refrén“ opakuje výzva k bdělosti: Pán přijde v neznámý den, proto je třeba být neustále připraven. Tato bdělost, připravenost je také specifikována jako věrnost v povolání (24,45n.). V našem textu se nevysvětluje, jak konkrétně tuto připravenost chápat, spíš se vyjadřuje obecná naléhavá výzva k neustálé připravenosti. Symbol svatby, ústřední v dnešní perikopě, je oblíbeným motivem eschatologických textů (např. Mt 22,1n.): podtrhuje totiž naplnění, hojnost, radost mesiánské doby. Nepřítomnost ženicha pak pro každého člověka znamená, že musí kdykoliv počítat s jeho příchodem jak do osobního života, tak i do dějin světa na konci věků.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Toto čtení evangelia je podobné naší zkušenosti se školou. Víím, že bych se měl naučit na písemku, na zkoušení, ale neudělám to. Pak přijde ona hodina a mně najednou dojde, že je pozdě, už to nedoženu a že asi z toho bude pětka. Prostě průšvih. Podobně nám také Ježíš říká, co máme dělat, abychom byli připraveni na jeho příchod. A to, co máme dělat, je shrnuto v přikázání lásky: milovat Boha a bližního.

Starší:

Dnešní čtení mluví o připravenosti. Dá se ale vůbec někdy připravit na život, na lásku? A co když někdo žádnou pořádnou lásku nepoznal? Jsou lidé, kteří ve svém okolí často poznali jen sobectví a zneužívání druhých. Pak je třeba začít čerpat z jiných zdrojů. Je třeba jít tam, kde lze pravou lásku najít. Je třeba jít k prameni lásky. Tím je Bůh – a on k nám promlouvá skrze své slovo, skrze své společenství, skrze svátosti, skrze modlitbu a mnoha dalšímu různými způsoby. Tam všude můžeme načerpat olej do své lampy, kterou potřebujeme už teď, ale jednou se nám bude hodit tím víc, až Bůh – Ženich – nás pozve na svou svatbu.

Zkusme si

Mladší / Starší:

Nejdůležitějším motivem dnešního čtení je bdělost, světlo, očekávání...

- Čím si mohly družičky na svatbě svítit, když očekávaly ženicha? – Spojte čísla na obrázku na následující straně a uvidíte, jak lampy v Ježíšově době vypadaly. Vybarvěte lampičku a její plamen můžete dobarvovat postupně, pokud se vám během týdne povede být pozorní.
- A zkuste vyřešit luštěnku na další stránce – dozvíte se, o čem toto Ježíšovo podobenství je a jakou zásadu si z něho máme odnést!
- Kolik asi potřebovaly družičky oleje? Udělejte si pokus se svíčkami: změřte, jak dlouho hoří čajová svíčka, a pak spočítejte, kolik by jich družičky potřebovaly, aby nebyly celou noc potmě! Poznámky si můžete psát na tuto stránku:

1 čajová svíčka hoří minut.

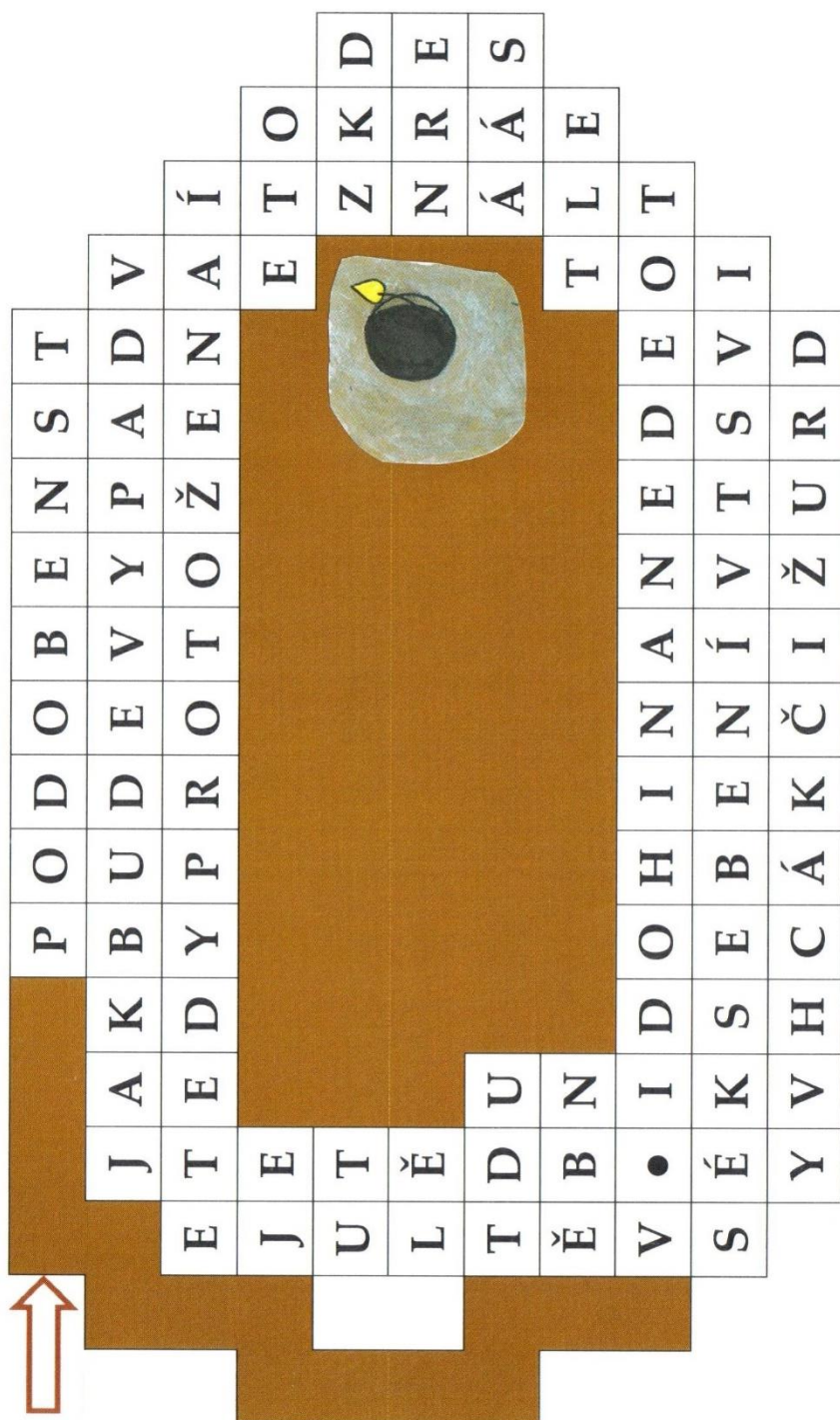
Od setmění do rozednění uplynulo 7, 5 hodiny, tedy minut.

Každá družička by tedy spotřebovala svíček.

Pro deset družiček by prodavači potřebovali celkem svíček.

Ženich přišel 4 hodiny po setmění. Pro pět pošetilých družiček by prodavači potřebovali svíček.

32. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 25,1-13

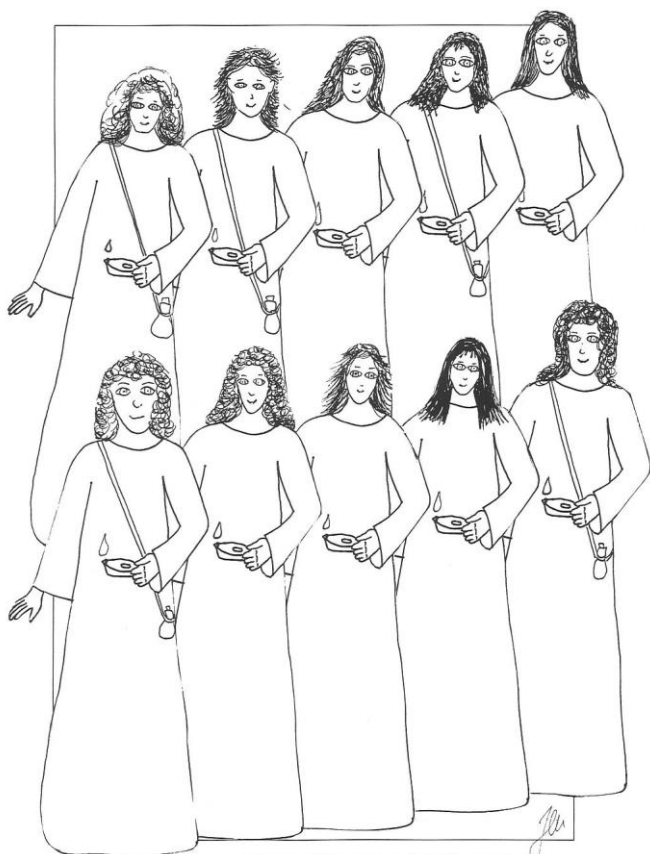
32. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 25,1-13

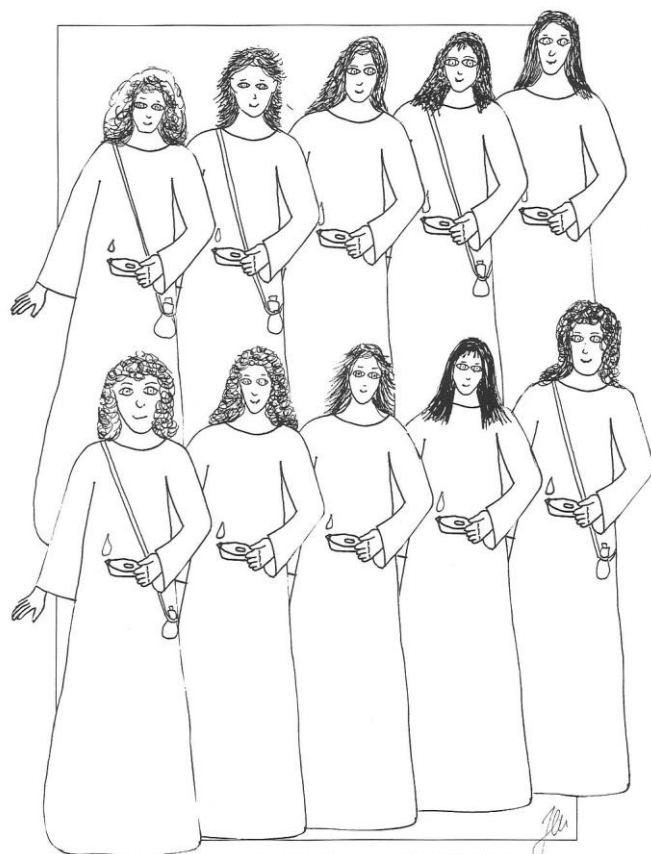
32. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 25,1-13

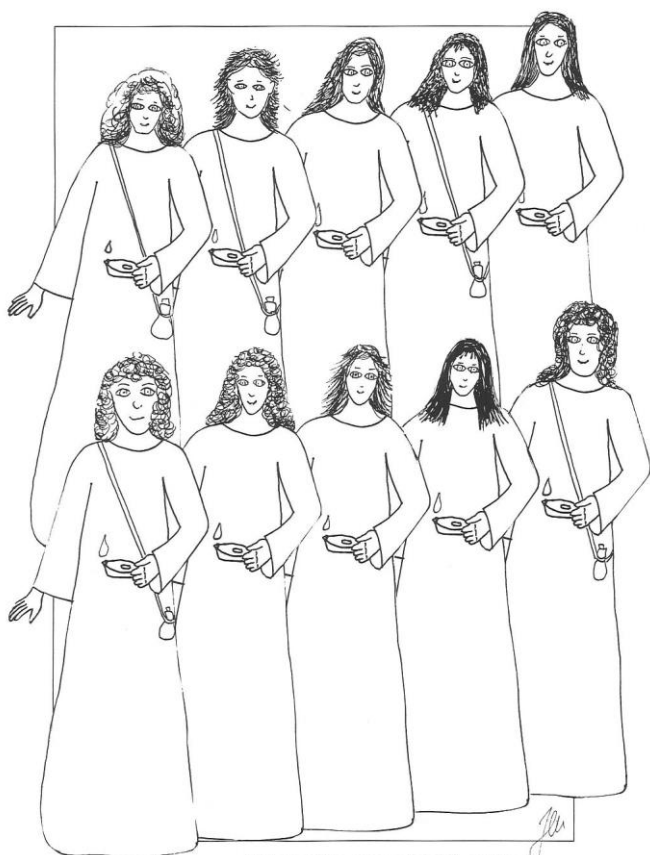
32. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 25,1-13

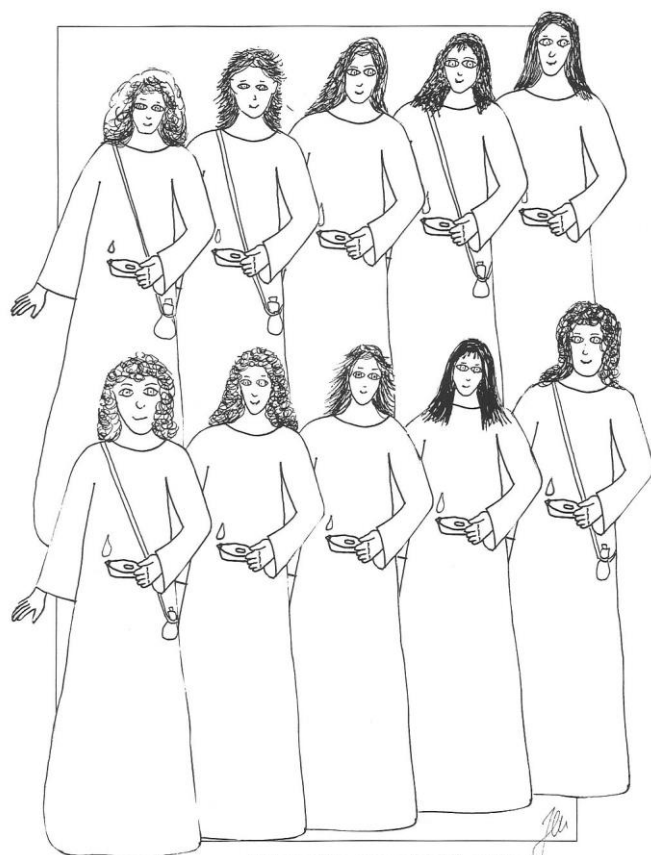
32. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 25,1-13

32. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 25,1-13

32. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 25,1-13

32. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 25,1-13